

- ประวัติการสัมผัสสัตว์ปีกที่ป่วย/ ตาย โดยตรงในระยะ 7 วันที่ผ่านมา หรือมีการตายของสัตว์ปีกอย่างผิดปกติในหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ในรอบ 14 วันที่ผ่านมา

1.2 ผู้ป่วยที่น่าจะเป็น (Probable) ได้แก่ ผู้ป่วยที่สงสัยตามนิยามข้างต้นร่วมกับ

- ผลการตรวจเบื้องต้นพบว่า มีการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่กลุ่ม A แต่ยังไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นเชื้อสายพันธุ์ของคนหรือของสัตว์ปีก หรือ
- มีอาการระบบหายใจล้มเหลว หรือ
- เสียชีวิต

1.3 ผู้ป่วยยืนยัน (Confirm) ได้แก่ ผู้ป่วยที่สงสัย และผลการตรวจสุดท้ายพบเชื้อไข้หวัดใหญ่กลุ่ม A (H5) ซึ่งเป็นสายพันธุ์ของสัตว์ปีก ด้วยวิธี PCR หรือการเพาะเชื้อ

1.4 ผู้ป่วยจำหน่ายออก (Exclude) ได้แก่ ผู้ป่วยที่ไม่เข้านิยามข้างต้น หรือ มีผลการตรวจยืนยันพิสูจน์ได้ว่าเกิดจากเชื้อสาเหตุอื่น ๆ

รายงานโดย สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

สัปดาห์ที่ 33 ระหว่างวันที่ 8 – 14 สิงหาคม พ.ศ. 2547

(Outbreak Verification summary, 33rd Week August 8 – 14, 2004)

ในสัปดาห์ที่ 33 ระหว่างวันที่ 8 – 14 สิงหาคม พ.ศ. 2547 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับแจ้งข่าวการเกิดโรค และได้ดำเนินการตรวจสอบ สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. Food poisoning ที่จังหวัดร้อยเอ็ด มุกดาหาร และกาฬสินธุ์ ลักษณะอาการและอาการแสดงของผู้ป่วยทั้ง 3 จังหวัด คล้ายคลึงกันคือ ปวดท้อง ถ่ายเป็นน้ำ อาเจียน บางราย มีไข้ จากการสอบสวนโรค ของทั้ง 3 จังหวัด คาดว่า สาเหตุน่าจะมาจากการรับประทานกุ้ง ที่มาจากแหล่งจำหน่ายเดียวกันคือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งรับซื้อกุ้งสดมาจากตลาดโรงเกลือ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จากอาการของผู้ป่วย ระยะฟักตัว เข้าได้กับเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* แต่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า เชื้อปนเปื้อนในชั้นตอนใด รายละเอียดดังนี้

จังหวัดร้อยเอ็ด พบผู้ป่วย จำนวน 125 ราย เข้ารับการรักษาโรงพยาบาลโพธิ์ชัย จำนวน 95 ราย (ผู้ป่วยนอก 53 ราย ผู้ป่วยใน 42 ราย) รักษาสถานื่อนามัยคำพอง 30 ราย เป็นเพศหญิง 77 ราย เพศชาย 48 ราย อายุต่ำสุด 1 ปี 9 เดือน สูงสุด 81 ปี โดยผู้ป่วยมีภูมิลำเนาอยู่ใน 3 ตำบล คือ ตำบลคำพอง ตำบลขามเปี้ย และตำบลอัคคะ ทูกรายให้ประวัติว่า มีอาการหลังรับประทานกุ้งหนึ่ง โดยนำมารับประทานเป็นอาหารเช้า และกลางวัน รายแรกเริ่มป่วย วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เวลา 10.00 น. รายสุดท้ายเริ่มป่วย วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เวลา 10.00 น. จากการสอบสวนโรค อาหารที่สงสัย คือ กุ้งหนึ่ง ที่ซื้อมาจากตลาดสด ตำบลขามเปี้ย อำเภอโพธิ์ชัย ซึ่งพ่อค้าซื้อกุ้งสดมาจากตลาดกลางเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2547 นำมาล้างและต้ม ใส่เกลือและผงปรุงรส เวลา 19.00 น. และหลังจากนั้นนำกุ้งที่ต้มสุกแล้วใส่ถังพลาสติกมีฝาปิด นำมาจำหน่ายวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ให้แม่ค้าที่ตลาดสด ตำบลขามเปี้ย ตำบลอัคคะ และส่วนที่เหลือนำมาขายที่ตลาดสด ตำบลคำพอง โดยนำกุ้งวางใส่ถาด และดักใส่ถุงขาย ถุงละประมาณ 1 จีด ได้เก็บตัวอย่างกุ้งที่เหลือจากการรับประทาน จำนวน 4 ตัวอย่าง ผลพบเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* 2 ตัวอย่าง ตัวอย่างกุ้งสด จากตลาดสด อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 ตัวอย่าง ผลไม่พบเชื้อ และ Rectal swab culture (RSC) ผู้ป่วย จำนวน 63 ตัวอย่าง ส่งตรวจ ผลพบเชื้อ 3 ตัวอย่าง เพราะผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับยา Antibiotic ไปก่อนทำ Rectal swab

จังหวัดมุกดาหาร ระหว่างวันที่ 10 – 13 สิงหาคม พ.ศ. 2547 พบผู้ป่วยรวม 360 รายใน 3 อำเภอ ได้แก่ คำชะอี หนองสูง เมือง ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาด้วยอาการปวดท้องก่อนข้างรุนแรง ถ่ายเป็นน้ำ อาเจียน เป็นผู้ป่วยใน

125 ราย ผู้ป่วยนอก 151 ราย ใน 4 โรงพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาลมุกดาหาร โรงพยาบาลมุกดาหารอินเตอร์ โรงพยาบาลหนองสูง โรงพยาบาลคำชะอี และผู้ป่วยที่ค้นพบในชุมชน 84 ราย รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 จากการสอบสวนโรคผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาเกือบทุกรายให้ประวัติว่า รับประทานกุ้ง ที่แม่ค้านำมาขาย ในหมู่บ้าน โดยแม่ค้าทุกรายให้ข้อมูลว่า ซื้อกุ้งมาจากตลาดกลางเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์ เช่นเดียวกับจังหวัดร้อยเอ็ด โดยร้านค้าซื้อนำมาคั่วแห้ง ในวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เสร็จแล้วนำไปขายส่งที่ ตลาดคำชะอี บรรจุถุงละ 1 – 2 ชีด ในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 และมีแม่ค้าจากตำบลและหมู่บ้านต่าง ๆ มาซื้อกุ้งไปขายต่อ ผลการตรวจอุจจาระผู้ป่วย 178 ตัวอย่าง พบเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* จำนวน 81 ตัวอย่าง ส่วนตัวอย่างกุ้งไม่พบเชื้อ

จังหวัดกาฬสินธุ์ ในระหว่างวันที่ 10 – 14 สิงหาคม พ.ศ. 2547 มีรายงานผู้ป่วยใน 4 อำเภอ ได้แก่ สมเด็จ, นามน, ห้วยผึ้ง และคำม่วง พบผู้ป่วย 392 ราย จากการสอบสวนโรคผู้ป่วยให้ประวัติว่า ก่อนมีอาการรับประทานกุ้ง ที่แม่ค้านำมาบรรจุนขาย ซึ่งมีทั้งนี้้ง คัม และคั่วแห้ง กุ้งมีขนาดเท่าหัวแม่มือ ซึ่งร้านค้าต่าง ๆ ซื้อกุ้งสดมาจาก ตลาดกลางเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์ เช่นเดียวกับจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมุกดาหาร โรงพยาบาลนามนได้เก็บ Rectal swab culture ผู้ป่วย ส่งตรวจ 14 ตัวอย่าง ผลพบ *Vibrio parahaemolyticus* 2 ตัวอย่าง กุ้งไม่พบเชื้อ

ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว ได้ดำเนินการสุ่มตรวจกุ้งที่ตลาดโรงเกลือ อำเภออรัญประเทศ ซึ่งเป็นแหล่งกุ้งที่จังหวัดกาฬสินธุ์นำไปจำหน่าย และร้านค้าจากทั้ง 3 จังหวัดนำไปนึ่ง, คัม, คั่วแห้ง บรรจุนขายอีก ต่อหนึ่ง พบว่า กุ้งดังกล่าวเป็นกุ้งที่นำเข้าจากประเทศกัมพูชา โดยจับมาจากทะเลสาบและนาข้าว ในเขตเมืองเสียมเรียบ นำมาขายที่ตลาดศรีโสภณ ก่อนที่จะนำมาขายที่ตลาดโรงเกลือ โดยจังหวัดที่รับซื้อไปมากที่สุดคือ อ่างทอง สมุทรสาคร กรุงเทพมหานคร สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และกาฬสินธุ์ นอกจากนั้นยังขายให้พ่อค้าปลีกที่ตลาด โรงเกลือด้วย ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว ได้เก็บตัวอย่างกุ้งสดส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ชลบุรี อยู่ระหว่างรอผล เก็บอุจจาระผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายกุ้ง 4 ราย ส่งตรวจที่ โรงพยาบาลอรัญประเทศ ผล ไม่พบเชื้อ ได้ดำเนินการล้างตลาด และแจ้งให้งดจำหน่ายกุ้งดังกล่าวชั่วคราว

2. สงสัยคอติบ 2 ราย เสียชีวิต 1 ราย ดังนี้

รายที่ 1 เด็กหญิง อายุ 10 ปี อยู่ที่ หมู่ 4 ตำบลปลีลือก อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เริ่มป่วยวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลทองผาภูมิ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ด้วยอาการ ไข้ เจ็บคอ เสมหะมาก ไอบ่อย แพทย์ตรวจพบ White patch both tonsils ทำ Throat swab culture สงสัยว่าเป็น เชื้อ *Corynebacterium Diphtheriae* ส่งตรวจยืนยันที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อยู่ระหว่างรอผล จากการซักประวัติพบว่า ผู้ป่วยคลอดที่บ้าน ไม่เคยรับวัคซีน ขณะนี้ผู้ป่วยยังรักษาอยู่ อาการดีขึ้น

รายที่ 2 เด็กชายชาวพม่า อายุ 2 ปี 6 เดือน อยู่ที่ หมู่ 4 ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เริ่มป่วยวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลทองผาภูมิวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ด้วย อาการไข้ อุณหภูมิ 39.5 องศาเซลเซียส ไอ เจ็บคอ แพทย์ตรวจร่างกาย พบ Patch at uvula and both tonsils ผลการ ฉายภาพรังสีทรวงอก พบ Rhonchi Both Lung การรักษาให้ Ampicillin ส่งต่อเข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลพล พลพยุเสนา เวลา 19.30 น. ในวันเดียวกัน ทำ Throat swab culture ที่โรงพยาบาลพลพลพยุเสนา ผลไม่พบเชื้อ เสียชีวิต วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เวลา 18.15 น. จากการซักประวัติ ผู้ป่วยไม่เคยได้รับวัคซีน

ตั้งแต่ต้นปี สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยคอติบ 8 ราย เสียชีวิต 1 ราย เป็นผู้ป่วยของจังหวัด กาญจนบุรี 6 ราย (พม่า 2 ราย กระเหรี่ยง 2 ราย คนไทย 2 ราย) ระนอง 1 ราย ปัตตานี 1 ราย

เรียบเรียงโดย ลัดดา ลิขิตยักราว
กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา